

Viszlát színpad, viszlát Németország

Christian Hanelt

2021. január 21., csütörtök - 17:21

A mainzi Detlev Schönauer több mint 40 évvel ezelőtt vándorolt ki a Saar-vidékre, és onnan hódította meg a kabarészínpadot kitalált karakterével, a francia bisztróberlő Jacques-kal. Márciusban most éppen ettől a színpadtól akar búcsút venni, és Magyarországra költözik. A Christian Haneltnek adott interjújában Detlev Schönauer elmondja, mi készítette erre a lépésre.

2019 végén jelentetted be, hogy fel akarsz hagyni a kabaré szakmával. Miért döntöttél így?

A befejezést 2021 márciusára időzítettem. Addig egy búcsúműsorral szerettem volna méltóképpen elbúcsúzni a hűségesebb közönségtől. A fő oka annak, hogy befejeztem a színpadi pályafutásomat, az volt, hogy egyre többször érte verbális

támadás, olykor kegyetlen sértegetés, mert megengedtem magamnak, hogy kritizáljam az uralkodó légkört és mindenekelőtt a migrációs politikát. Én egy olyan generációból származom, amelyben a kabaré elsősorban a hatalmon lévőket támadja és a tetteiket kritizálja. Ez akkoriban teljesen normális volt. Ma már nem: ha nem követed a mainstreamet, automatikusan a jobboldali sarokba állítanak. Mivel a színpadon elítéltem az illegális bevándorlók szabályozatlan bevándorlását és a bűnöző újonnan érkezőkkel szembeni túlságosan elnéző bánásmódot, gonoszul "rasszistának", "jobboldali populistának" és "az AfD-hez közel állónak" bélyegeztek. Ezzel önmagában is könnyen megbirkóztam volna, de sokkal rosszabb volt, hogy néhány önjelölt erkölcsös úgy gondolta, hogy közvetlenül kell kényszerítenie a szervezőimet, hogy ne alkalmazzanak ilyen "rasszistákat". Sajnos néhány megrémült szervező valóban lemondta a kabaréesteket: számomra ez gyakorlatilag szakmai kitiltást jelentett. Még "virrasztások" is voltak az Antifa előadásain. Nem akartam többé ilyen kesztyűt futni. Így logikus volt a döntésem, hogy kilépek.

Az ember nem csak a kabarészínpadról akar visszavonulni, hanem Németországból is el akarja hagyni. Mi készítetett erre?

Mivel szerettem volna még néhány évig dolgozni, a színpadtól való visszavonulásom az anyagi helyzetemre is hatással van. Mivel a nyugdíjam minimális, gondoskodtam az öregkoromra, de így kevesebbel kell beélnem. Ezért már egy ideje olyan országot kerestem, ahol nyugodtabban és olcsóbban élhetek, és a feleségemmel e tekintetben több országot is bejártunk, mivel nyugdíjasként mindenképpen el akartuk hagyni Németországot: az ország most mélyen megosztott, és hamar nagyon agresszívan szembefordul az ember, ha nem követi a mainstreamet. Az egyik oldalon csak konformista gyávák vannak, akik úgy érzik, hogy ők az erkölcsi magaslaton vannak, míg a kritikusokat a másik oldalon szívesen elhallgattatják. Ennek következtében több okból is Magyarország mellett döntöttünk. Mindenekelőtt az anyagi előny miatt: Németországban a megtakarításaim 82 éves koromig tartanak, utána fel kell rúgnom a bőrt, mert le leszek égve - nem akartam üveggyűjtő vénemberként végezni. Magyarországon simán elérhetem a 95-öt. Ez egy érdekes kilátás.

Másrészt egy olyan országba költözzöl, amit jelenleg nem éppen "hibátlan demokrata" kormányoz.

Te mondtad: "jelenleg". Mert amikor kiválasztok egy országot, ahol élvezni fogom a nyugdíjas éveimet, nem a jelenlegi kormány, hanem az ország és mindenekelőtt az emberek alapján választom. A kormányok változnak, az emberek maradnak. Magyarországon pedig nagyon barátságosak és rendkívül segítőkészek. Magyarország ráadásul gyönyörű: csodálatos tájak, a Balaton a sarkon, sok termálfürdő - ez egy olyan ország, ahol ma már az az érzése az embernek, hogy a dolgok felfelé ívelnek. Az elmúlt tíz évben a magyarok

jobban élnek, mint valaha, és rengeteget fektetnek az oktatásba és az infrastruktúrába. A gyermekes családoknak különösen kedveznek. Nem kell félni az előregedő népességtől. Nem értek egyet azzal a gyakran hallott véleménnyel sem, hogy Magyarország "antidemokratikus ország". Az, hogy kevés migráns van Magyarországon, részben annak köszönhető, hogy sokan eleve nem akartak Magyarországon maradni, a befogadási tilalomról 2016-ban népszavazáson döntöttek. Ez egyébként egy nagyon demokratikus eszköz, amit Németországban félnek használni. Sajnos a német média nagyon egyoldalúan tudósít a magyar valóságról és főleg Orbánról.

Mikor hozta meg ezt a döntést?

Mint említettem, sok országban jártunk kellemes nyugdíjas otthonot keresve: USA, Franciaország, Izland, Oroszország, Lengyelország, Thaiföld... Amikor 2019 augusztusában először Magyarországra jöttünk, annyira lenyűgözött minket az ország és az emberek - valamint a rendkívül kedvező ingatlanárak -, hogy gyorsan megszületett a döntés.

Mennyire vagytok előrehaladott állapotban a költözéssel?

Alapvetően már elköltöztünk, és élvezzük az itteni nyugalmat. Mivel a korona miatt sajnos az összes rendezvényem elmaradt, kihasználtuk az időt, hogy itthon érezzük magunkat. Van még néhány dolog, amit a régi otthonunkban el kell intéznünk - amikor újra korlátozások nélkül lehet majd utazni, befejezzük a költözést. Így még mindig van otthonunk Németországban, ha februárban vagy márciusban még lehetségesek lesznek rendezvények.

Mi fog hiányozni Magyarországon?

Természetesen hiányoznak a barátaink és különösen a gyerekeink és az unokáink. De ez inkább a korona miatti utazási korlátozások miatt van. A lányaink Trierben és Párizsban élnek, így Magyarország nem esik ki a világból. Ami nekem személy szerint hiányozni fog, az a két zenekar, amelyben oboáztam. Ezért már itt keresgélek, de még nagyon sok magyar nyelvet kell megtanulnom. Más nem igazán hiányzik: a barátainkkal online tartjuk a kapcsolatot, német tévét nézünk, van már itt néhány németül beszélő barátunk, de a helyiekkel is jó kapcsolatokat alakítottunk ki. Különösen a közvetlen szomszédainkkal - egy kis faluban élünk, 30 km-re a Balatontól - nagyon baráti kapcsolatot tartunk fenn. Ők egyébként "cigányok", akik szintén szeretnék, ha így hívnák őket - magyarul cigányok -, mert évszázadok óta ez a hagyományuk. Minden magyar étteremben felszolgálják a híres "cigánypecsenyét". De itt nincsenek önjelölt erkölcsösözök, akik megszabják a kisebbségnek, mikor érezze magát diszkrimináltnak. Mivel mi a cigányainkhoz képest némileg kiváltságosok vagyunk, ezért időnként étellel támogatjuk őket. Feleségemet,

Mariont a gyerekek már úgy ismerik, mint "Csokoládé nénit". Tavasszal pedig először szeretnénk szomszédsági bulit szervezni, mióta itt van a Schwenkerünk. Várjunk csak, van valami, ami nagyon hiányzik: hiába vannak ugyanazok a boltok, mint Németországban, nekünk, Saar-vidékieknek nehéz: "Oh leck, es gebbd kään Maggi!".(Oh, tenyleg, nincs Maggi

Mit értesz az "otthon" kifejezés alatt?

Az otthon az, ahol jól érzed magad és otthon vagy. Augusztus óta vagyunk itt, és máris kialakult bennünk az otthon érzése. Már alig várjuk a tavaszt, amikor reggelente a ház előtti kis verandánkon ülve kávézgatunk, és nézzük a szomszédokat, a gyerekeket, a sok állatot és a lovaskocsikat, amelyekkel a szénát szállítják ide. Olyan békés és idilli az egész. Igen, nagyon otthon érezzük magunkat itt, és egyáltalán nem bántuk meg ezt a költözést. Számomra az otthon fogalma nem kötődik egy adott régióhoz. Több mint 40 évvel ezelőtt Mainzból a Saar-vidékre "vándoroltam", és itt találtam új otthonra. Közben néhány évig a franciaországi Lotaringiában is éltem. Az otthon bárhol lehet, ahol kedves, békés, barátságos emberek élnek.

Mennyiben hatott a művészi munkásságára az elmúlt években elszenvedett gáncoskodás?

Nem csak negatívan hatott a művészi munkámra - nem, tulajdonképpen véget vetett neki.

Sok szakmai kollégád a kor előrehaladtával megenyhülni látszik, míg te az évek során politikusabbá és kritikusabbá váltál, és mindig a sebekbe döfted az ujjadat. Ez így van, vagy ez a benyomás félrevezető?

Nos, én az 1968-as nemzedékből származom, és ott bevett szokás volt a "fentiek" mesterkedéseit és a társadalmi bajokat kritizálni. Ugyanezt tettem én is a 80-as évek elején. Aztán a dolgok megnyugodtak, és a "maga a Saar-vidéki" témában a kabaré-megfigyelések kimeríthetetlen tárházát találtam. De minél inkább kiéleződött a világpolitikai helyzet - különösen 9/11 után, majd később a 2015-ös menekültválsággal - annál fontosabbnak éreztem a tematizálást. Egyszerűen befogni a számat és meghajolni a mainstream előtt nem az én műfajom.

A mottója: "kimondom, amit gondolok". Hiányzik ez a kabarétársaidtól? Hiányzik belőled a bátorság?

Igen, sajnos azt veszi észre az ember, hogy sok kollégám, különösen a televízióban, nagyon is a kormány és számos médium parancsának engedelmeskedik. Szó szerint hallani lehet, hogy mennyire meghajolnak a munkaadóik előtt - legyenek azok szórakoztatóipari szerkesztők, rendezvényszervezők, ügynökök vagy kulturális képviselők. Én mindig is kerültem ezt, és ezért "nehéz esetnek" számítottam, különösen a műsorszolgáltatók részéről. De szerencsére vannak olyan kollégák is, akik elég bátrak ahhoz, hogy elmondják a véleményüket. Nekik azért is nagyon hálás vagyok, mert rájöttem, hogy ezzel nem vagyok egyedül. Ezek a kollégák, legyen szó Dieter Nuhr-ról, Uwe Steimle-ről, Lisa Eckhardtról, Lisa Fitzről vagy Monika Gruberről - hogy csak néhányat említsek - szenvednek ettől az új "felmondási kultúrától". Számomra személy szerint ez annak a jele, hogy pontosan a megfelelő időpontot választottam arra, hogy elhagyjam a színpadot és a hazámat.

Ki támogattott téged, amikor az "öntelt erkölcsesőszők" szarvihara lecsapott rád?

Különösen a "Saarbrücker Zeitung" december végi offenzívája után sokan támogattak erkölcsileg, akár a közösségi médiában, akár levélben vagy telefonon keresztül. Rendkívül hálás vagyok mindannyiuknak, mert rengeteg szolidaritást és erőt adtak nekem. Ijesztő volt rádöbbenni, hogy sokan azért nem

akartak nyilvánosan beszélni, mert szakmai hátrányoktól tartottak, ha ezt megteszik. Ez a demokrácia és a "szólásszabadság" illúziójának vádja. Másrészt ez a szarvihar egyedülálló lehetőség volt számomra, hogy megtudjam, hogy a kollégáim, rokonaim és ismerőseim közül kik a barátaim és kik az ellenségeim.

Ön néhány rendezvényt - köztük a zweibrückeni rendezvényt is - 2021 tavaszára halasztott. Számít arra, hogy a koronavírus elleni intézkedésekre tekintettel tartani tudja ezeket az időpontokat?

Örülnék, ha lehetőségem lenne arra, hogy méltóképpen elbúcsúzzak a közönségtől, de ha a kancellárunk, az egészségügyi minisztere és a miniszterelnökök - hogy ezt a hülye nemi dadogást használjam - kudarcát nézem a zárlatok tekintetében, komoly kétségeim vannak afelől, hogy nyár előtt lesz még kulturális rendezvény.

Vajon lenne értelme ismét elhalasztani őket, hiszen nem lehet megjósolni, hogy mikor folytatódhatnak újra a kulturális rendezvények?

Nos, én nem csak mondom, amit gondolok, hanem teszem is, amit mondok. A színpadi pályafutásom befejezésének határideje március 31., és mivel elég következetes ember vagyok, tartom is magam hozzá. Utána nem lesz több színpadi program - ha egyáltalán, akkor egyetlen kivételtől eltekintve, október

23-án Eisenbergben. Az egész estés programok túlságosan kimerítőek lettek számomra. Ha azonban gálaműsorra, céges bulira vagy születésnapra hívnak, akkor könnyen lehet, hogy fellépek, és összekötöm egy látogatással a régi otthonomban.

A kreativitást nem lehet egyszerűen kikapcsolni. Mennyire leszel továbbra is művészileg aktív?

A szabadidőmet arra fogom felhasználni, hogy ismét többet írjak - három könyvprojektem van előkészületben. Emellett több zenét és dalt is szeretnék készíteni. Mindenekelőtt azonban továbbra is aktív kabaréművész maradok az interneten. Felállítottam egy kis videostúdiót, és most készítek elő egy videocsatornát, ahol a rajongóim időről időre láthatnak engem. További részletek hamarosan a www.schoenauer.de oldalon lesznek elérhetőek.

Kapott már pénzt a bejelentett koronavírus-támogatásból?

Mivel sikeresen megakadályozták a szakmám gyakorlását - az utolsó rendszeres fellépésem március 1-jén volt, tehát tíz hónapig nem volt bevételem -, jogosult vagyok állami támogatásra. És mivel fix működési költségeim is vannak, tulajdonképpen pályázhattam támogatásra. A novemberi támogatásra is ígéretet kaptam, de arra még mindig várok - hát, még csak január van.

Beoltatja magát a koronavírus ellen?

Nem sietek. Soha nem kaptam influenza elleni oltást, és jól bírtam. Ami a koronavírusot illeti, egy olyan oltás, amelyről nem tudni, hogy hat-e, meddig hat, milyen hosszú távú mellékhatásai vannak, és amelyért a gyártóknak nem kell felelősséget vállalniuk, nem túl kívánatos számomra. Legalább addig várok, amíg az egész szövetségi kormány és a Biontech ügyvezető igazgatói be nem oltják magukat.

Mik lesznek az utolsó szavai a közönséghez, amikor elhagyja a színpadot?

Valószínűleg megragadom az alkalmat, akár a színházban, akár itt, hogy megköszönjem hűséges közönségemnek a több mint 6000 előadással eltöltött 40 év kabaréját. Sok csodálatos előadást éltem át, sok nagyszerű embert ismertem meg - igen, volt köztük néhány idióta is -, sok érdekes és egyben furcsa élményben volt részem, és nagyon jól éreztem magam. Még ma is megvan, amikor visszagondolok a sok felejthetetlen színpadi órára. Nem vagyok se rezignált, se keserű, épp ellenkezőleg, várom életem új, izgalmas fejezetét.

Info: Detlev Schönauer február 14-én lép fel a zweibrückeni Festhalle-ban.